

Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің аса қауіпті, карантиндік және зооноздық жануарлар ауруларының ошақтарын алдын алу, диагностикалау, оқшаулау және жою, сондай-ақ аймақтандыру мен компартаментализация жүргізу кезінде өзара іс-қимыл тәртібіне өзгерістер енгізу туралы

Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесінің 2024 жылғы 6 қыркүйектегі № 67 шешімі.

2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың 58-бабының 3-тармағының екінші абзацына және 2014 жылғы 23 желтоқсандағы № 98 Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес шешімімен бекітілген Еуразиялық экономикалық комиссияның жұмыс регламентіне № 1 қосымшаның 54-тармағына сәйкес, Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесі **шешті**:

1. 2017 жылғы 10 қарашадағы № 79 Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесінің шешімімен бекітілген Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің аса қауіпті, карантиндік және зооноздық жануарлар ауруларының ошақтарын алдын алу, диагностикалау, оқшаулау және жою, сондай-ақ аймақтандыру мен компартаментализация жүргізу кезіндегі өзара іс-қимыл тәртібіне қосымшаға сәйкес өзгерістер енгізілсін.

2. Осы Шешім ресми жарияланған күннен бастап 30 күнтізбелік күн өткен соң күшіне енеді.

Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесінің мүшелері:

Армения Республикасынан	Беларусь Республикасынан	Қазақстан Республикасынан	Қырғыз Республикасынан	Ресей Федерациясынан
М. Григорян	И. Петришенко	С. Жумангарин	А. Касымалиев	А. Оверчук

Еуразиялық экономикалық
комиссия Кеңесінің
2024 жылғы 6 қыркүйектегі
№ 67 Шешіміне
ҚОСЫМША

ӨЗГЕРІСТЕР, Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің аса қауіпті, карантиндік және зооноздық жануарлар ауруларының ошақтарын алдын алу, диагностикалау, оқшаулау және жою, сондай-ақ аймақтандыру мен компартаментализация жүргізу кезінде өзара іс-қимыл тәртібіне енгізілетін

1. Мазмұны төмендегідей X бөліммен толықтырылсын:

"X. Аурулар ошақтарын алдын алу, оқшаулау және жою бойынша жалпы принциптер мен ережелерді қолдану"

72. Аусыл ауруының ошақтарын алдын алу, оқшаулау және жою жалпы принциптер мен ережелерге сәйкес, № 7 қосымшаға негізделіп жүзеге асырылады."

2. Мынадай мазмұндағы № 7 қосымшамен толықтырылсын:

"Еуразиялық экономикалық
одаққа мүше
мемлекеттердің аса қауіпті,
карантиндік және зооноздық
жануарлар ауруларының
ошақтарын алдын алу,
диагностикалау, оқшаулау және
жою, сондай-ақ аймақтандыру
мен компартаментализация
жүргізу кезіндегі өзара іс-қимыл
тәртібіне"
ҚОСЫМША № 7"

Аусыл ауруының ошақтарын алдын алу, оқшаулау және жоюдың жалпы принциптері мен ережелері

I. Жалпы ережелер

1. Осы құжат Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің (әрі қарай – мүше мемлекеттер, Одақ) аумақтарында аусыл ауруының ошақтарын алдын алу, оқшаулау және жою бойынша жалпы принциптер мен ережелерді анықтайды, олар мүше мемлекеттердің өзара іс-қимыл формасы ретінде қолданылып, Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің аса қауіпті, карантиндік және зооноздық жануарлар ауруларының ошақтарын алдын алу, диагностикалау, оқшаулау және жою, сондай-ақ аймақтандыру мен компартаментализация жүргізу кезіндегі өзара іс-қимыл тәртібіне № 1 қосымшаның 38-тармағында белгіленген. (әрі қарай – өзара іс-қимыл тәртібі).

2. Осы құжатта қолданылатын ұғымдар келесідей мағына береді:

"жұқпалы ошақ" – аурудың көзінің орналасқан жерінде аурудың бір немесе бірнеше жағдайларының пайда болуы, осы аумақта аурудың қабылдағыш жануарларға таралуы мүмкін;

"қолайсыз нүкте" – аусыл ауруының эпизоотикалық ошағы орналасқан аумақ (әкімшілік-территориалдық бөлу бойынша елді мекен немесе оның бөлігі, оған жақын фермалар, жайылымдар мен су қоймалары, жеке жайылымдар мен жазықтар, мал айдаушы жолдардың учаскелері және басқа да объектілер, онда аусылдық ошақтары анықталған аумақтар), радиусы кемінде 1 км, бұл эпизоотикалық жағдайға, жергілікті географиялық ерекшеліктерге, шаруашылықтар арасындағы шаруашылық, көлік және басқа да байланыстарға байланысты.

"бірінші ошақ" – аусыл ауруының эпизоотикалық ошағы, аусылдан қолайлы өңірде пайда болған;

"қайталаушы ошақ" – аусыл ауруының эпизоотикалық ошағы, бірінші ошақтың шекарасынан тыс, аусылға қарсы эпизоотикалық шаралар жүргізілетін әкімшілік немесе табиғи шекаралармен шектелген аумақтың ішінде пайда болған (қолайсыз нүкте, қауіп төнген аймақ немесе бақылау аймағы);

"санитарлық өңдеу" – механикалық тазалау, жуу құралдарын қолдана отырып жуу және дезинфекция жүргізуді қамтитын іс-шаралар кешені;

"санитарлық-өткізу режимі" – объектіге кіру (шығу) немесе объектінің өндірістік аймақтарына кіру (шығу) кезінде санитарлық өткізу пунктінде қызмет көрсетуші персонал мен келушілердің арнайы киімдерін және аяқ киімдерін санитарлық өңдеуден өткізу, дезинфекция жүргізуді қамтамасыз ететін объектінің жұмыс режимі;

"санитарлық сою" – ауылдан қолайсыз нүктеден немесе уақытша бақылау аймағынан ауылға сезімтал жануарларды санитарлық сою алаңында, санитарлық сою пунктінде немесе мал сою кәсіпорындарында арнайы бөлінген күндері немесе өндірістік жануарларды қайта өңдеу цехында кезек аяқталған соң барлық сау жануарлардың денелері мен басқа да өнімдері цехтан шығарылғанда сойып, сою өнімдері ауыл вирусын жоюды қамтамасыз ететін әдістермен дезинфекциядан өтеді.

"уәкілетті орган" – ветеринария саласындағы мемлекеттік орган (ұйым), мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес ауыл ауруының ошақтарын алдын алу, диагностикалау, оқшаулау және жою жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыруға уәкілетті орган.

Осы құжатта қолданылатын "ет" және "ет өнімдері" ұғымдары Дүниежүзілік жануарлар денсаулығы ұйымының Жер үсті жануарларының денсаулығы кодексінде (әрі қарай – ЖҮЖД кодексі, ДЖДҰ) анықталған мағынада қолданылады.

II. Ауылдың сипаттамасы

3. Ауыл – бұл негізінен үй және жабайы тақталы мүйізді жануарлар арасында өте жұқпалы және жылдам таралатын ауру, ол үлкен экономикалық зиян келтіреді. Ауылды қоздырғышы – *Picornaviridae* тұқымдасына, *Aphthovirus* родына жататын РНҚ құрамды вирус (әрі қарай – вирус), ол айтарлықтай антигендік өзгергіштігімен ерекшеленеді. Вирус түрлері 7-ге бөлінеді (O, A, C, SAT – 1, SAT – 2, SAT – 3, Азия – 1) және 70-ке жуық түрі бар. Ауылдан жазылып шыққан сезімтал жануарлар бір типті вируспен ауруды өткерсе де, басқа типті вируспен қайтадан ауырған жағдайда ауылды қайта жұқтыруы мүмкін. Ауыл адамға да жұғуы мүмкін.

Инкубациялық кезең 14 күнге дейін созылуы мүмкін.

4. Ауылдың тән клиникалық белгілеріне сілекей ағу, ауыз қуысының шырышты қабатында, мүйізді саусақтардың аралық саңылауларында, мұрын-ауыз аймағында (танау), ұрықтық бездерде (сүт бездері), температураның көтерілуі, ақсап жүру, тәбеттің төмендеуі және өнімділіктің төмендеуі жатады. Жануарлардың ауруы кейде өшірілген клиникалық көрініспен өтеді.

Жаңа туылған жас жануарларда аусыл кейде афтсыз және өліммен аяқталатын өте өткір түрде өтеді.

Аусылдың миотропты формасы кезінде ауру афталарсыз өтуі мүмкін. Сезімтал жануарларда жоғары температура, әлсіздік, әлсіреу байқалады. Жануарлардың өлімі 1-2 күн ішінде миокардиттен болады.

Үлкен мүйізді қара малда вирус тасымалдаушылық 6 айға дейін, қойлар мен ешкілерде – 12 айға дейін созылады.

5. Вирус көзі болып, аусылдан ауырған және жазылған жануарлар, сондай-ақ аурудың инкубациялық (жасырын) кезеңінде болған жануарлар мен вирус тасымалдаушылар табылады. Инфекцияланған жануарлар вирусын қоршаған ортаға афталардың мазмұны мен қабырғаларымен, сүтпен, сілекеймен, мұрын шырышымен, деммен шығарылған ауамен, зәрмен, нәжіспен, сперматозоидтармен және басқа да бөлінулермен бөледі. Аусылдан жазылған және аусылға қарсы иммундаудан өткен жануарлар, сондай-ақ аурумен бірлесіп ұсталған жануарлар ұзақ уақыт бойы (1 жылға дейін) вирус тасымалдаушы бола алады және вирус көзі болып табылады. Вакцинация вирус тасымалдаушылықты тоқтатпайды.

6. Вирустың негізгі таралу жолдары ауа-капельді, контактты, алиментарлы және иатрогенді болып табылады. Вирус тасымалдаушыларға зарарсыздандырылмаған өнімдер мен шикізаттар, инфекцияланған жануарлардан алынған, сондай-ақ олардың бөлінулерімен ластанған жем, су, төсеніш, күту құралдары, адамдардың киімдері мен аяқ киімдері, көлік құралдары жатады, вирус соларда ұзақ уақыт сақтала алады. Вируспен ластанған ұсақ бөлшектер, жемдер, топырақ, төсеніштер, инфекцияланған сілекей, шырыш және афтоздық сұйықтық тамшылары жел арқылы бірнеше километр қашықтыққа таралуы мүмкін. Вирус қоршаған ортада төмен температура, жоғары ылғалдылық және нейтральды орта жағдайларында ұзақ уақыт сақталуға қолайлы.

III. Аусылдың алдын алу

7. Одақтың кедендік аумағына вирусдың енгізілуіне, пайда болуына және таралуына жол бермеу мақсатында ветеринариялық (ветеринариялық-санитарлық) талаптардың орындалуын қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылданады, олар ветеринарлық бақылауға (қадағалауға) жататын тауарларға қойылатын талаптарды қамтиды, олар Кеден одағы Комиссиясының 2010 жылғы 18 маусымдағы № 317 Қаулысымен бекітілген (әрі қарай – Біртұтас ветеринарлық талаптар).

8. Мүшелік мемлекеттерде аусылға қатысты ветеринарлық бақылау (қадағалау) бойынша ресми бағдарламаның аясында "өндіріс – сату – қайта өңдеу" тізбегі бойынша үнемі бақылау жүргізу мақсатында іс-шаралар ұйымдастырылып, жүзеге асырылады, ол клиникалық тұрғыдан аусылдан ауырған немесе аусылға күдікті жануарларды анықтауға бағытталған, бұл жануарлардың денсаулығына ерте ескерту жүйесінің элементтеріне сәйкес болуы қажет, олар ХЖДҰ Кодексімен ұсынылған.

Ауыл шаруашылығы өндірушілері арасында клиникалық бақылау (сезімтал жануарларды тексеру) мәселелері бойынша ақпараттық түсіндіру жұмыстары жүргізіледі.

9. Аусылға қатысты ветеринарлық бақылау (қадағалау) мыналарды көздеуі керек:

а) Аусылдың пайда болуымен және сезімтал түрдегі жануарларды жұқтырумен байланысты себеп-салдарлық байланыстарды анықтауға мүмкіндік беретін кездейсоқ тексерулер;

б) Аусылдың клиникалық белгілері айқын көрінетін жануарларды (ірі қара мал, ұсақ қара мал) мақсатты клиникалық тексеру;

в) Белгілі географиялық аймақтарда немесе қандай да бір жануарларда аусылдың жоғары қаупі туындаған жағдайда биологиялық материалдардың мақсатты іріктемесін алу.

10. Аусылға қатысты ветеринарлық бақылау (қадағалау) жүргізу барысында:

а) Аусылға күдікті барлық жағдайлар міндетті эпизоотологиялық тексеруге жатады;

б) Жануарларды ауылдан вакцинациялау жүргізілмейтін елдер мен аймақтарда вирусдың сезімтал жануарлар популяцияларында айналуын жоққа шығару үшін белсенді бақылау (қадағалау) жүргізіледі, бұл мыналарды қамтиды:

Сезімтал үй жануарларының, жабайы жануарлардың және зоопарктегі жануарлардың биологиялық материалдарынан вирусқа қарсы құрылымдық полипротеиндерге қарсы антиденелердің болмауын тексеретін серологиялық зерттеулер. Егер құрылымдық полипротеиндерге қарсы антиденелер табылса, оң нәтиже көрсеткен жануарлардың биологиялық материалдары құрылымдық емес полипротеиндерге қарсы антиденелердің болмауы үшін зерттеледі;

Сезімтал үй жануарларының, жабайы жануарлардың және зоопарктегі жануарлардың биологиялық материалдарынан вирустың болмауын тексеретін вирусологиялық зерттеулер, оның ішінде аусылға күдікті жағдайлар анықталған жағдайда;

в) Жануарларды ауылдан вакцинациялау жүргізілетін елдер мен аймақтарда вирустың сезімтал жануарлар популяцияларында айналуын жоққа шығару үшін белсенді бақылау (қадағалау) жүргізіледі, бұл мыналарды қамтиды:

Сезімтал үй жануарларының, жабайы жануарлардың және зоопарктегі жануарлардың биологиялық материалдарынан құрылымдық емес полипротеиндерге қарсы антиденелердің болмауын тексеретін серологиялық зерттеулер және жабайы сезімтал жануарлардың биологиялық материалдарында вирусқа қарсы құрылымдық полипротеиндерге қарсы антиденелердің болмауын тексеру. Құрылымдық емес полипротеиндерге қарсы антиденелердің табылуы аусылға күдікті жағдай болып табылады;

Сезімтал үй жануарларының, жабайы жануарлардың және зоопарктегі жануарлардың биологиялық материалдарынан вирустың болмауын тексеретін

вирусологиялық зерттеулер, оның ішінде өлген жануарлардан және аусылға күдікті жағдайлар анықталған кезде;

г) Аусылға қарсы вакцинация жүргізілетін аймақтарда вакцинацияның тиімділігін бақылау үшін мониторинг жүргізіледі, ол серологиялық зерттеулер арқылы жүзеге асырылады;

д) Жабайы сезімтал жануарлардың популяцияларында вирусдың айналуын жоққа шығару үшін мониторинг жүргізіледі, бұл жабайы сезімтал жануарлар популяциясында вирус қоздырғышын мүмкіндігінше ерте анықтауға бағытталған.

11. Мемлекеттерде, ДЖДҰ бойынша "аусылға вакцинацияланбайтын мемлекет немесе аймақ" статусына ие мемлекеттерде осы құжат пен мемлекеттер заңнамасына сәйкес аусыл қоздырғышын осы елдердің аумағына әкелудің алдын алу үшін шаралар кешені жүргізіледі, оның ішінде қажет болған жағдайда буферлік (қорғаныш) аймақ құру.

12. Жануарлар иелері міндетті:

а) мемлекеттік ветеринарлық қызметке сұрау бойынша, сезімтал түрлерден клиникалық тексеруден өту үшін және биологиялық және (немесе) патологиялық материалды іріктеу үшін жануарларды ұсынуға;

б) 24 сағат ішінде мемлекеттік ветеринарлық қызметке сезімтал түрлердің өлімі немесе ауруы туралы, сондай-ақ олардың мінез-құлқындағы өзгерістер туралы хабарлауға, бұл өзгерістер аурудың белгілеріне көрсетеді. Жануарлармен байланысатын жұмысшылар, ауыл шаруашылығы ұйымдарының ветеринариялық мамандарымен бірге, күмәнді аусыл жағдайлары туралы жануар иесіне және мемлекеттік ветеринарлық қызметке дереу хабарлауға;

в) аусылға күмәнді жануарларды және олармен байланыста болған сезімтал түрлерді оқшаулау шараларын қабылдауға және сезімтал түрлердің өлген жануарларының өлекселерін оқшаулауды қамтамасыз етуге;

г) ветеринарлық бақылауға (қадағалауға) жататын объектілерде (жануарлар сақталатын жерлерде) осы құжатта және мемлекеттер заңнамасында қарастырылған шараларды орындауға;

д) мемлекеттер заңнамасымен немесе ДЖДҰ кодексінің ұсыныстарымен белгіленген жағдайларды, тыйымдар мен шектеулерді сақтауға, егер олар аусыл бойынша аймақтандыру туралы мемлекет заңнамасына енгізілмеген болса, елдің және (немесе) аймақтың жағдайы бойынша, объект орналасқан аймақта;

е) әртүрлі табындардан сезімтал түрлерді бірлестіруге жол бермеуге, олардың жайылымда және суатқа бару кезінде.

13. Аусылға қарсы профилактика үшін сезімтал түрлерді аусылға қарсы вакцинациялау жүргізілуі мүмкін, бұл вакциналар қолдану жөніндегі нұсқаулықтарға сәйкес жүргізіледі және мемлекеттерде аусылдың эпизоотикалық жағдайын, сондай-ақ мемлекеттермен шектесетін үшінші елдердің жағдайларын ескереді. Вакцинацияның

мүмкіндігі туралы шешім мемлекеттердің заңнамасына сәйкес қабылданады. Мемлекеттер аумақтарында ДЖДҰ Диагностикалық тестілер мен вакциналар жөніндегі нұсқаулығына сәйкес тіркелген және мемлекеттерде қолдануға рұқсат етілген вакциналар қолданылады.

Қажет болған жағдайда, аусылға қарсы профилактика мемлекеттер арасында өзара әрекеттесу аясында жүргізіледі, бұл вакцинопрофилактика бағдарламаларын шекаралас аумақтарда келісуді қамтиды.

Аусылға қарсы вакцинацияның тиімділігін бағалау мақсатында вакцинацияланған сезімтал түрлердің популяциясында серологиялық зерттеулер жүргізіледі, вакцинациядан кейін 30-60 күн аралығында.

Поливалентті вакциналар қолданылған жағдайда, вакцинаның құрамында бар әрбір серотипке қарсы антиденелерді анықтау үшін зерттеулер жүргізіледі. Серологиялық зерттеулер қорғалатын жануарлардың пайызын анықтау және вирус циркуляциясын мүмкіндігінше анықтау үшін жүргізіледі, ДЖДҰ ұсынған әдістерді пайдалану арқылы.

14. Аусыл бойынша эпизоотикалық жағдайды ескере отырып, мемлекеттерде мыналар жүзеге асырылады:

а) аусылға қарсы профилактика бойынша ұлттық бағдарламалар (жоспарлар) әзірленеді;

б) аусылдың алдын алу бойынша шараларды өткізу мерзімдері мен аяқталу формалары, сондай-ақ жауапты орындаушылар анықталады;

в) аусылдың алдын алу ережелерін қолдануға білім мен қабілетке ие болуын қамтамасыз ету үшін объектілерді тұрақты тексеру (инспекция) жүргізіледі;

г) аусылдың алдын алу бойынша оқу семинарлары өткізіледі;

д) мемлекеттерде эпизоотикалық штамм вирусының серотиптерін ескере отырып, инактивацияланған вирус антигендері мен вакциналарының ұлттық банктері құрылады және қолдау көрсетіледі.

15. Мемлекеттер-шекаралас үшінші елдердің уәкілетті органдарымен бірігіп, одақтың кедендік аумағына вирустың әкелінуін болдырмау және таралуын тоқтату бойынша бірлескен бағдарламаларды (іс-шаралар жоспарын) үйлестіру мен жүзеге асыру мәселелері бойынша ынтымақтастық жасайды.

IV. Аусылды диагностикалау

16. Биологиялық және (немесе) патологиялық материалдарды жинау, консервілеу және тасымалдау аусылды зертханалық диагностикалау үшін осы құжаттың XVIII бөлімінде көрсетілген тәртіпке сәйкес жүзеге асырылады.

17. Лабораториялық зерттеулер (сынақтар) биологиялық және (немесе) патологиялық материалдардың аусылға диагностикасы жануарлар ауруларының қоздырғыштарын зерттеу әдістерін қолдана отырып жүргізіледі, олар Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесінің 2017 жылғы 10 қарашадағы № 80 Шешімімен

бекітілген Ветеринарлық бақылау (қадағалау) жүргізу кезінде зертханалық зерттеулер (сынақтар) жүргізу қағидаларының 6-қосымшасында қарастырылған.

18. Диагноз аусыл вирусы деп анықталды, егер вирус бөлінсе және (немесе) вирус антигені немесе оның РНҚ-сы анықталса.

Вирусқа қатысты құрылымдық емес белоктар мен (немесе) құрылымдық белоктарға қарсы антиденелердің аусылға қарсы вакцинациямен байланыссыз анықталуы аусылдың күдікті жағдайы болып табылады. Бұл жағдайда эпизоотологиялық зерттеу жүргізіліп, биологиялық және (немесе) патологиялық материалдан серологиялық және вирусологиялық зерттеулер (тексеру) үшін сынамалар қайта алынады, бұл осы құжаттың 17-тармағына сәйкес орындалады.

Егер вирус бөлінбесе және (немесе) вирус антигені мен (немесе) оның РНҚ-сы анықталмаса, диагноз анықталмаған болып саналады.

Вакциналанған жануарларда вирусқа қарсы құрылымдық емес белоктарға қарсы антиденелер анықталған жағдайда, барлық табыннан қан сарысуы сынамалары қайта тексеруге таңдалып алынып, бастапқы зерттеу әдістері бойынша зерттеледі, сондай-ақ ПЦР немесе вирус бөліп алу үшін сынамалар таңдап алынады.

Егер оң сынамалар анықталмаса, диагноз анықталмаған болып есептеледі.

19. Аусылға жүргізілген зертханалық зерттеулердің (тексерулердің) нәтижелері туралы ақпарат беру мемлекеттердің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Алғашқы ошақта немесе вирус түрлерінің ерекшеліктеріне байланысты ошақта диагноз қойылған жағдайда, зертхана (орталық) биологиялық және (немесе) патологиялық материалдардың сынамаларын ДЖДҰ-ның аймақтық референттік зертханасына аусылды растау және вирус генетикалық идентификациясы үшін жібереді.

19. Егер зертханалық диагноз аусыл бойынша теріс нәтиже көрсетсе, бірақ ауру везикулярлық синдроммен өтсе, везикулярлық стоматит, везикулярлық ауру және басқа да везикулярлық синдромы бар улануларды болдырмау қажет. Аусыл диагнозын қою және оны басқа жануарлар ауруларынан ажырату үшін диагностикалық жинақтар мен басқа да шығын материалдары резерві болуы тиіс.

20. Аусылға қарсы вакцинацияның тиімділігін бағалау үшін серологиялық зерттеулердің ұлттық бағдарламаларын (жоспарларын) жоспарлау және іске асыру кезінде рандомизацияланған және репрезентативті үлгі алу қажет. Соңғы вакцинация мен қан сынамасын алу күні арасындағы аралық серологиялық зерттеулердің мақсатына байланысты болады. Вакцинацияланған жануарлардың қан сынамасын алу мерзімі осы құжаттың 13-бабының үшінші абзацында көрсетілген уақытқа сәйкес жүргізіледі.

Поливалентті вакциналарды қолданған кезде вакцинаның әрбір антигеніне қарсы қорғаныш титрін анықтау үшін сынақ жүргізу қажет, бұл 13-баптың төртінші абзацында көрсетілген. Вакцина қолданылған кезде жануарлардың қорғаныш әсерін

талдауда вакциналық штамм вирусы эпизоотикалық изолятқа қарсы жануарларды қорғауды қамтамасыз етуі тиіс.

21. Вируспен инфекцияланған жануарлар эпизоотикалық штамм вирусының құрылымдық ақуларына және құрылымдық емес ақуларына қарсы антителаларды бір уақытта өндіреді. Аусылға қарсы вакцинацияланған жануарлар тек вакциналық штаммға қарсы құрылымдық ақуларға антитела шығарады, егер қолданылған вакцина ДЖДҰ нұсқауларына сәйкес келсе. Жануарлардан вирусқа қарсы құрылымдық емес ақуларға антителалар болуы жануарлардың аусылмен ауырғанын немесе аусылға қарсы вакцина қолданылғанын білдіруі мүмкін, бірақ вакцина ДЖДҰ нұсқауларына сәйкес келмейді.

22. Вирус құрылымдық ақуларына антителаларды анықтау үшін диагностикалық тестілер тек вакцинациядан кейін вакциналық жануарлар популяциясын мониторингтеу мақсатында қолданылады. Вирус құрылымдық емес ақуларына антителаларды анықтау үшін диагностикалық тестілер тек жануарлардың аусылмен ауырғанын анықтау үшін қолданылады, жануарлардың иммундық мәртебесіне қарамастан, бірақ қолданылған вакцина ДЖДҰ нұсқауларына сәйкес болуы тиіс. Сонымен қатар, аусылға қарсы вакцинация жүргізілген аймақта зерттеулер үшін қан үлгілерін соңғы вакцинациядан кейін 30 күннен ерте алуға болмайды, бұл ДЖДҰ кодексінің нұсқауларына сәйкес келеді.

23. Вакцинацияланған және вакцинацияланбаған жануарлар популяциялары арасында вирус болуын растау ДЖДҰ кодексі ұсынған серологиялық зерттеулер схемасына сәйкес жүзеге асырылады.

Аусыл бойынша биологиялық және (немесе) патологиялық материалдар сынамаларының серологиялық зерттеулерінің оң нәтижелерін түсіндіру ДЖДҰ кодексінің антителаларды құрылымдық және құрылымдық емес ақуларға анықтау себептерін түсіндіретін нұсқауларына сәйкес жүзеге асырылады.

V. Жануарлардың аусылмен ауруына күдік туындаған жағдайда жүргізілетін шаралар

24. Жануарлардың аусылмен ауруына күдік туындағаны туралы хабарлау тәртібі және шешім қабылдауға жауапты тұлғалардың және вирус таралуын болдырмау үшін жедел шараларды жүргізуге жауапты тұлғалардың шеңбері мемлекеттік мүшелердің заңнамасымен айқындалады.

Барлық аусылға күдікті жағдайлар мыналар негізінде расталуы немесе жоққа шығарылуы тиіс:

Жануарларды клиникалық тексеру;

Эпизоотологиялық зерттеу;

Биологиялық және (немесе) патологиялық материалдардың зертханалық зерттеулері

Аусылға күдік туғызған жағдайларды зерттеу үшін қолданылатын диагностикалық тестердің сезімталдығы мен ерекшелігі зерттеу протоколын жоспарлау, үлгі алу көлемін есептеу және алынған нәтижелерді интерпретациялау кезінде негізгі факторлар болып табылады.

Бұл ретте зертханалық зерттеулердің нәтижелері аусылға күдікті жағдайлар бойынша жануарлардың вакцинация тарихын, жалған оң нәтижелер алу ықтималдығын және жалған оң реакциялардың табиғатын нақтылау үшін қосымша зерттеулер жүргізу мүмкіндігін ескере отырып интерпретациялануы тиіс.

25. Жануарлардың аусылмен ауруына күдік туындаған жағдайда келесі шаралар жүргізіледі:

а) Жануарларды клиникалық тексеру, оның ішінде термометрияны жүргізу, ауру ошағында (фермаларда, жайылымдарда, жеке аулаларда). Бұл ретте ауыз қуысының шырышты қабаты, мұрын ерні аймағы (пяточок), аяқ арасындағы саңылау, тереңдер, сауыр аймағы (сиыр сүті) сияқты зақымдануларға ерекше назар аударылады;

б) Эпизоотологиялық және клиникалық деректер бойынша:

Ауру анықталған барлық жануарлар тобын оқшаулау, олардың араласуын, басқа бөлмелерге ауыстыруды немесе жайылымға көшуді болдырмау, ауру тобына қызмет көрсететін жеке қызметкерлерді бекіту, олардың қозғалысын шектеу және басқа жануарлармен және олармен жұмыс істейтін адамдармен байланысын болдырмау. Қызмет көрсетуші персонал эпизоотикалық ошақтан вирус шығуын болдырмайтын шараларды қабылдауы тиіс;

Барлық қозғалыстарды тоқтату, әсіресе объектілерден (фермалардан, жайылымдардан, жеке аулалардан) және тұрғын елді мекендерден жануарларды (яғни, аусылға иммунитеті жоқ түрлерді), ет, сүт, сүт және ет өнімдері, сперма, жұмыртқалар немесе эмбриондар, жануарлардың сүт өнімдері, азық, көң, көң суларын, инвентарь және басқа да вирус таратуы мүмкін заттарды тасымалдауды тоқтату, сондай-ақ объектінің аумағына немесе одан сыртқа бөгде адамдар мен көлік құралдарының қозғалысын тоқтату;

Мүше мемлекет сiнiң заңнамасына сәйкес жануарлардың өлекселерiн және басқа биологиялық қалдықтарды тасымалдау, уақытша сақтау, жою немесе жою тәртібiн анықтау;

Лабораториялық зерттеулер (сынақтар) үшін патологиялық материалды іріктегеннен кейін, қабылдаушы жануарлардың өлекселерін және терілерін 31-ші тармақтың сегізінші тармағы мен 33-ші тармақтың "м" тармағына сәйкес жою;

Қабылдаушы жануарларды ұстайтын бөлмелерге кіретін жерлерде, қол мен аяқ киімді және көлік құралдарының дөңгелектерін дезинфекциялау үшін тиісті құралдарды орнату.

26. Диагнозды нақтылау, Аусылдың таралуын болдырмау және оны жою үшін, оның ішінде келесі шаралар қабылданады:

а) жануарлардың иелеріне Аусыл ға күдік туындауына байланысты шектеулер енгізу туралы нұсқаулар мен ұсыныстар беру;

б) ауруланған, өлген жануарлардан немесе ауруға күдікті жануарлардан биологиялық және (немесе) патологиялық материал алу және оларды зертханалық зерттеулер (сынақтар) жүргізу үшін 16-тармаққа сәйкес зертханаға (орталыққа) нарочным жіберу;

в) вирус көздерін және оның таралу жолдарын анықтау мақсатында эпизоотологиялық тергеу жүргізу;

г) Аусылдың ықтимал эпизоотикалық ошақтарының шекараларын, нашар пунктті, қауіпті аймақты және бақылау аймағын нақтылау;

д) жануарларға күдік туындаған объектіде (фермада, жайылым учаскесінде, жеке аулада) және ауылдық елді мекенде блокпостар мен жол белгілерін орнату жөніндегі ветеринарлық бақылауды (қадағалауды) ұйымдастыру, бөгде тұлғалардың оларды қонақтауға тыйым салу;

е) объектіде (фермада, жайылымда, жеке аулада) барлық жануарлардың санаттарын есепке алып тіркеу, әр санат үшін өлген жануарлардың санын, ауруға және инфекцияға күдікті жануарлардың санын көрсету. Есеп беру деректері үнемі жаңартылып, күдік туындаған кезеңде туылған, ауруға шалдыққан және өлген жануарлар туралы жаңа ақпарат енгізіледі;

ж) барлық ет, сүт, сүт және ет өнімдері, сперма, жұмыртқалар немесе жануарлардың эмбриондары, жануарлардың сезімтал түрлерінен алынған шикізат (тері шикізаты, түк), жем-шөп, көң, көң ағыны, жабдықтар, инвентарь және вирус таратуы мүмкін басқа заттардың есепке алынып тіркелуін ұйымдастыру, олардың сақталуын, дезинфекциялануын, өңделуін немесе жойылуын белгілеу және ветеринарлық бақылауды (қадағалауды) енгізілген шектеулердің сақталуын қамтамасыз ету.

27. Басқа объектілерге, орналасуы, құрылымы және байланыстары осы объектілерде аусылдың немесе вируспен инфекцияланған жануарлардың болуы мүмкін деп күдіктенуге негіз болатын объектілерге, 25 және 26-шы тармақтарда көрсетілген шаралар қолданылады.

28. Жануарлар аусылымен ауыруы туралы күдік туындаған жағдайда, жануарлардың сезімтал түрлерінің жоғары тығыздығымен, жануарлар немесе жануарлармен байланысатын адамдардың қарқынды қозғалысымен, жануарлар мәртебесі туралы мемлекеттік ветеринариялық қызметке уақытында хабарланбаған немесе вирусқа қатысты ықтимал шығу тегі мен тасымал жолдары туралы жеткілікті ақпарат болмауы жағдайларын сипаттайтын уақытша бақылау аймағы құрылуы мүмкін

Уақытша бақылау аймағында жануарлардың аусылмен ауыруы туралы күдік туындаған жағдайда қабылданатын шаралар қолданылады. Мұндай шаралар барлық жануарлардың белгілі бір бөлігін немесе бүкіл мемлекет аумағында қозғалуына

уақытша тыйым салумен толықтырылуы мүмкін. Сезімтал емес түрлердің жануарларын тасымалдауға тыйым 72 сағаттан аспауы керек.

29. Уақытша бақылау аймағында диагноз расталмай тұрып, жануарлардың аусылмен ауыруын алдын алу және жою шаралары жүргізілуі мүмкін, ол үшін сезімтал түрлердің жануарларын дереу санитарлық қасапқа жіберу жолымен іске асырылады. Қажет болған жағдайда эпизоотикалық тұрғыдан байланысты және көршілес объектілерде де санитарлық қасап жүргізілуі мүмкін.

30. 25-28 тармақтарда көзделген шаралар, егер аусылға күдік ресми түрде уәкілетті орган тарапынан жойылмаса, күшін жоймауы тиіс.

VI. Эпизоотикалық ошақтарды оқшаулау және жою бойынша жүргізілетін шаралар

31. Аусыл диагнозын уәкілетті орган растаған жағдайда, эпизоотиялық ошақтың анықталғаны туралы жергілікті атқарушы органдарға, мүше мемлекет үкіметіне (аусылдың бастапқы ошақтары мен вирус түрлерінің ерекшеліктерімен байланысты ошақтар үшін), ДЖДҰ (мал ауруларының ескерту туралы Кодексінің сәйкес тарауында көрсетілген ережелер мен мерзімдер бойынша), үшінші елдердің уәкілетті органдарына (тиісті келісімдер болған жағдайда), басқа мемлекеттердің уәкілетті органдарына және Комиссияға 14 тармақ бойынша хабарланады.

Мүше мемлекеттің заңнамасымен белгіленген тәртіп бойынша:

Мүше мемлекеттің жергілікті атқарушы органына карантин енгізу туралы ұсыныс және аусылдың эпизоотиялық ошақтарын локализациялау мен жою шараларының жоспары ұсынылады, ол төтенше жағдайлар туындаған жағдайда іс-қимыл жоспары аясында дайындалады;

Мүше мемлекеттің ТЭК (аусылға қарсы күрес бойынша төтенше эпизоотиялық комиссия) құру туралы ұсыныс енгізіледі;

Қиын жағдайға ұшыраған орынға эпизоотиялық ошақты локализациялау және жою бойынша шараларды ұйымдастыру үшін мамандар жіберіледі;

Эпизоотологиялық тергеу жүргізіледі, бұл құжаттың 42-ші тармағына сәйкес;

Уәкілетті орган жергілікті атқарушы органдарға эпизоотиялық ошақтарды локализациялау мен жою шараларын жүргізу үшін қосымша қаржыландыруды бөлу туралы ұсыныс жасайды;

Қабылданған шешім бойынша өліп қалған жануарлар мен олардан алынған өнімдерді жою орны анықталады.

Мүше мемлекет сiнiң үкiметiнiң шешiмi бойынша (яғни бастапқы аусыл ошақтары немесе вирус түрлерiнiң ерекшелiктерi бар ошақтар анықталған жағдайда), ТЭК шақырылады, ол мүше мемлекет сiнiң аумағына аусылдың енгiзiлуiн, пайда болуын және таралуын болдырмауға және оны жоюға бағытталған шараларды әзiрлеп, ұйымдастырады.

32. Мүше мемлекеттің заңнамасымен белгіленген тәртіп бойынша, аусылдың эпизоотиялық ошақтары, зиянды орын, қауіп аймағы және бақылау аймағының шекараларын көрсетіп, карантин енгізу туралы шешім қабылданады, аусылдың эпизоотиялық ошақтарын локализациялау және жою бойынша іс-шаралар жоспары бекітіледі, сондай-ақ ТЭК (аудандық және облыстық деңгейлерде) құру туралы шешім қабылданады. ТЭК эпизоотиялық ошақты жою және оның таралуына жол бермеу мәселелерін шешеді.

Аусылдың эпизоотиялық ошақтарын локализациялау және жою жөніндегі іс-шаралар жоспарына сәйкес:

аусылды уақтылы диагностикалауды күшейту үшін ветеринарлық бақылау (қадағалау) шаралары қабылданады;

дезинфекция және зертханалық зерттеулер жүргізетін ұйымдарды қажетті дезинфекциялық және диагностикалық құралдармен қамтамасыз ету ұйымдастырылады;

аусылдың алдын алу мәселелері бойынша халыққа үнемі санитарлық-ағартушылық жұмыс жүргізіледі;

енгізілген шектеулердің сақталуын ветеринарлық бақылау (қадағалау) ұйымдастырылады және жүзеге асырылады;

ТЭК аусылдың эпизоотиялық ошақтарын локализациялау және жою іс-шаралары жоспарының орындалуын қарастырады және барлық тартылған ведомстволардың өзара іс-қимылын қамтамасыз етеді.

Аусылдың эпизоотиялық ошақтарында:

а) аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағы қоршалады, кіреберісінде тәулік бойы жұмыс істейтін бақылау-өткізу пункті орнатылады, пароформалин камерасы, дезбарьер және дезинфекциялық қондырғы болады;

б) аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағынан тыс жерде көлік құралы бекітіледі (оның шекарасынан шығуға құқығы жоқ). Қажетті материалдарды жеткізу үшін аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағына кіре берісте тиеу алаңы ұйымдастырылады, оған жүктер бөлек көлікпен жеткізіледі;

в) аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағында орналасқан жануарлар үй-жайларда немесе қораларда ұсталады. Жануарларды топтастыру және олардың эпизоотиялық ошақ аймағынан тыс жерге көшіруге тыйым салынады;

г) аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағында жұмыстарды жүргізу үшін қажетті қызметкерлер саны бөлінеді, олар үшін санитарлық-өткізу тәртібі белгіленеді, ол барлық адамдарға міндетті болып табылады, олар эпизоотиялық ошақта болуы тиіс. Егер персоналды интернировать ету мүмкіндігі болмаса, аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағында жұмыс істейтін персоналға (соның ішінде аусылдың эпизоотиялық ошақ

аймағын локализациялау және жоюмен айналысатын адамдарға) тек санитарлық өткел арқылы ғана шығуға рұқсат етіледі (қатаң киім ауыстыру және санитарлық-гигиеналық душ қабылдау шартымен);

д) аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағында болатын адамдар екі комплект санитарлық киіммен, аяқ киіммен, сүлгілермен, сабынмен және қолды өңдеу үшін дезинфекциялық ерітіндімен қамтамасыз етіледі, сондай-ақ алғашқы көмек көрсету аптечкасы болады;

е) станоктарды, жануарларды күту құралдарын, жабдықтарды, көлік құралдарын, үй-жайлар мен объектілердің аумақтарын күн сайын дезинфекциялау ветеринарлық-санитарлық дезинфекция жүргізу ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады, олар мемлекеттер мүшелерінің заңнамасымен белгіленген. Киім, төсек-орын, бас киімдер мен аяқ киімдер күн сайын зарарсыздандырылады;

ж) жабайы құстарды (қарлығаштар, қаңқалар, көгершіндер және басқалар) қорқыту, кеміргіштер мен жәндіктерді жою жұмыстары жүргізіледі, сондай-ақ аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағына иттер, мысықтар мен басқа жануарлардың кіруіне жол бермеу шаралары қабылданады.

з) барлық сүт, ет, сүт және ет өнімдері, азық-түлік, көң, барлық жануарлар категорияларының есебі мен тіркеуі қамтамасыз етіледі (әрбір категория үшін сезімтал түрлердің өлі жануарларының, ауруға немесе инфекцияға күдікті жануарлардың саны көрсетіледі), сондай-ақ аталған өнімдер туралы есеп деректерін уақытылы жаңарту жүзеге асырылады;

и) аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағында локализациялау және жою іс-шараларын жүргізу үшін арнайы техника мен көлік құралдары тартылады;

к) аусылдың алғашқы ошақ аймағында және вирустың әртүрлі түрімен байланысты ошақтарда сезімтал жануарларды, сезімтал жануарлардан алынған өнімдерді алу және оларды мүше мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес жою шаралары жүргізіледі. Жануарларды сою кезінде эпизоотологиялық зерттеу үшін қажетті серологиялық, вирусологиялық және басқа зертханалық зерттеулер үшін патологиялық материалдардың үлгілерін алу жүргізіледі.

Аусылдың қайталама ошақ аймағында аталған шаралардың қажеттілігі мүше мемлекеттерінің заңнамасымен белгіленеді;

л) сезімтал жануарларды алып, оларды сою және сезімтал жануарлардан алынған өнімдерді жойғаннан кейін, аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағында барлық үй-жайларды, аумақтарды, қора-қопсы алаңдарын, инвентарды, жабдықтарды, көлік құралдарын ветеринарлық бақылау (қадағалау) астында дезинфекциялық құралдармен, мүше мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес тіркелген дезинфекциялық құралдармен және олардың жұмыс концентрациясымен санитарлық өңдеу жүргізіледі, ол вирус жұқтырудың алдын алуға арналған. Санитарлық өңдеу жұмыстарын орындау барлық құжаттармен рәсімделуі керек (дезинфекция сапасын бақылаумен);

м) өліп қалған және сойылған жануарлардың өлекселері вирус жұқтыру қаупін болдырмайтындай тәсілмен ветеринарлық бақылау (қадағалау) астында дереу жойылады. Егер жағдайлар жергілікті жерде немесе объектіден тыс жерлерде өлекселерді көму немесе өртету қажет етсе, мұндай операциялар төтенше жағдайлар кезінде әрекет ету жоспары аясында әзірленген нұсқаулықтарға сәйкес жүргізіледі.

34. Аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағында тыйым салынады:

а) барлық жануарларды, соның ішінде құстарды, әкелуге (әкелуге) және алып кетуге (шығарып алуға);

б) жануарларды қадағалаушы органның рұқсатынсыз көшіруге және қайта топтастыруға;

в) аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағынан ет, сүт, сүт және ет өнімдерін, сперма, жұмыртқа клеткалары немесе жануарлардың эмбриондарын, жануарлардың сезімтал түрлерінен алынған өнімдерді (тері шикізаты, қыл, тағам), азық-түлік, көң, көң стоктарын, инвентарды және басқа да вирусты таратуға қабілетті заттарды жинауға және алып кетуге. Барлық жануарлардан алынған өнімдер, генетикалық материалдар, көң, көң стоктары, сондай-ақ жануарларға арналған азық-түліктер мен төсеніштер, ДЖДҰ кодексімен және вирус жоюды қамтамасыз ететін басқа әдістермен ұсынылған әдістермен жойылады немесе зарарсыздандырылады, ал алғашқы ошақтар мен вирустың әртүрлі түрлерімен байланысты ошақтар кезінде – жою;

г) көлік құралдарының кіруіне (шығуына) және бөгде адамдардың кіруіне (шығуына) рұқсат етілмейді. Қажет болған жағдайда, вирус таралуының алдын алу үшін барлық қажетті шаралар сақталған жағдайда, көлік құралдарының кіруіне (шығуына) және адамдардың бұл аймаққа кіруіне (немесе шығуына) рұқсат етіледі (яғни, аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағынан шыққан көлік құралдары міндетті түрде дезинфекциядан өтеді);

д) аусылмен ауыратын жануарларды емдеуге.

35. Ауру және аусыл жұқтырған сезімтал жануарлардан алынған сүт жойылуға жатады.

36. Ет, сүт, сүт және ет өнімдері, ішек қабығы, жүн, қыл, тері, аңшылық трофейлері (35-ші тармақта көрсетілген өнімдерден басқа) ДЖДҰ кодексімен ұсынылған және вирусты жоюды қамтамасыз ететін әдістермен зарарсыздандырылады және тек аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағында ғана пайдалануға рұқсат етіледі.

37. Егер адам тұратын немесе қызметтік бөлмелердің вирустық ластануына күдік туындаса, тиісті қызметтер осындай бөлмелерді зарарсыздандыру үшін мемлекеттер-члендерінде белгіленген тәртіппен тіркелген дезинфекциялау құралдарын пайдалану шараларын қабылдайды.

38. Аусылдың эпизоотиялық ошақ аймағында вирустың ықтимал енуі мен шектеулер енгізілгенге дейінгі кезеңде жоғары сезімталдықтағы жануарлардан алынған немесе өндірілген өнімдерді вирус жою және таралу қаупін болдырмау мақсатында

қайта өңдеу (өңдеу) және зарарсыздандыру туралы шешім қабылданады. Егер аусылдың бастапқы ошақтары жойылса, немесе вирустың басқа типтерімен байланысты ошақтар анықталса, аталған өнімдер жойылады.

39. Аусыл немесе вирус жұқтырған жануарлар болуы мүмкін деген күдік туындайтын басқа объектілерге де 33-38 тармақтарда көрсетілген шаралар қолданылады.

40. Егер мемлекет аумағында аусылдың жаппай таралу қауіпі немесе көрші елдерге вирус жұғу қауіпі болса, мемлекет ішінде белгілі бір аймақта (аймақ) жануарларды аусылға қарсы жедел вакцинациялау туралы шешім қабылдануы мүмкін.

Бұл жағдайда вакцинация тек тіркелген және нұсқаулықтарға сәйкес қолданылатын вакцинамен жүргізіледі, алайда жабайы жануарлар (табиғи еркіндік жағдайында жүрген жануарлар) бұл процедураға жатпайды.

41. Аусылға қарсы вакцинацияланған жануарларды ұстау, пайдалану және перемещение тәртібі, сондай-ақ аймаққа (регионға) шектеу шараларын енгізу және алып тастау мемлекет заңнамасына сәйкес реттеледі. Аусылға қарсы вакциналанған және вакциналанбаған жануарлардың бірге ұсталуы рұқсат етілмейді. Аймаққа (регионға) жаңа түскен сезімтал жануарлар аусылға қарсы вакцинацияланады (қабылданғаннан кейін 21 күн өткен соң ғана жалпы табынға қосылады).

42. Аусылдың өршуіне эпизоотологиялық тексеру ветеринария саласында арнайы дайындалған мамандармен жүргізіледі, ол үшін ВОЗЖ-дің жануарлар ауруларын бақылау жөніндегі басшылығында көрсетілген блок-схема негізінде әзірленген сауалнама парақтары пайдаланылады, төтенше жағдайлар туындаған кезде атқарылатын іс-шаралар жоспарын жүзеге асыру барысында. Мұндай тексерулер кемінде келесі жағдайларда жүргізілуі тиіс:

а) вирус объекте күдік туғызылғанға немесе хабарланғанға дейінгі болу мерзімі;

б) объектегі вирус көзі және сол объектегі немесе одан шыққан жануарлармен байланысқан басқа объектілерді анықтау;

в) басқа сезімтал жануарлардың (ірі қара мал мен үй шошқаларынан басқа) инфекция деңгейін анықтау.

г) жануарларды, адамдарды, көлік құралдарын, 34-ші пункттің "в" тармақшасында көрсетілген өнімдерді және вирус тарататын мүмкіндігі бар заттарды тасымалдау.

43. Эпизоотологиялық тексеру нәтижелері бойынша аусыл эпизоотикалық ошақтарының, қолайсыз нүктенің, қауіпті аймақтың және бақылау аймағының шекаралары анықталады немесе түзетіледі.

44. Аусылдың эпизоотикалық ошақтарын оқшаулау және жою шаралары жүргізілгеннен кейін, уәкілетті орган жергілікті атқарушы органдарды, мемлекеттердің үкіметін, ВОЗЖ-ді (құқықтық тәртіп пен ауруларды тіркеу ережелеріне сәйкес), үшінші

елдердің уәкілетті органдарын (қажет болған жағдайда), басқа мемлекеттердің уәкілетті органдарын және Комиссияны 14-ші тармағының талаптарына сәйкес шұғыл түрде хабардар етеді.

VII. Аусыл ошақтарын локализациялау және жою ерекшеліктері спецификалық объектілердің маңында немесе олардың аумағында індет шыққан жағдайда.

45. Егер аусыл індеті зертханаларда (орталықтарда), зоопарктерде, қорықтарда, ғылыми мақсаттар үшін немесе ауылшаруашылық жануарларының түрлерін немесе генетикалық ресурстарын сақтау мақсатында жануарлар ұсталатын мекемелерде, институттарда, орталықтарда жануарлардың жұқтырылу қаупін тудырса, осы жануарларды инфекциядан қорғау үшін биологиялық қауіпсіздік шаралары қабылданады. Мұндай шаралар қоғамдық мекемелерге кіруді шектеуді немесе тек ерекше жағдайларда кіруді қамтуы мүмкін.

46. Егер 45-ші тармақшада көрсетілген объектілердің бірінде аусыл эпизоотикалық ошақтары табылса, вирус таралуының кез келген қаупін болдырмау үшін қажетті шарттар сақталған жағдайда 33-ші тармақтың "к" тармақшасында көзделген талаптар күшін жою туралы шешім қабылдануы мүмкін.

47. 46-шы тармақта көзделген шешім туралы жергілікті атқарушы органдарды, мүше мемлекет сінің үкіметін, ДЖДҰ-ы (ДЖДҰ жануарлардың аурулары туралы хабарлама беру жөніндегі кодексінің сәйкес тарауында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде), үшінші елдердің тиісті органдарын (қажет болған жағдайда), басқа мүше мемлекеттерінің уәкілетті органдарын және Комиссияны 14-ші тармақта көзделген тәртіппен дереу хабардар ету қажет.

Генетикалық ресурстарды сақтау қажет болған жағдайда, мұндай хабарламада бұл объектілердің тұқымдық орталықтар (шаруа қожалықтары) ретінде осы жануарлардың тұқымдарын сақтап қалу (өмір сүруін қамтамасыз ету) үшін қажет болатын объектілер тізіміне енгізілгендігі туралы ақпарат та болуы тиіс.

VIII. Аусылдың ошақтарын және жою ерекшеліктері мал сою кәсіпорындарында, шекаралық ветеринарлық бақылау пунктерінде және көлік нысандарында оқшаулау

48. Жануарларды сою жүргізетін кәсіпорында (ет комбинатында, ауру және ауруға күдікті жануарларды өндірістік цикл аясында сою пунктінде), шекаралық бақылау ветеринарлық пунктте немесе көлік құралдарында аусылдың таралуы расталған жағдайда, аталған объектілерде карантин енгізіліп, аурудың таралуын болдырмау және жою шаралары жүргізіледі, яғни аусыл эпизоотикалық ошақтары анықталған жағдайдағыдай (оның ішінде эпизоотологиялық тергеу, 42-ші пунктке сәйкес).

49. 48-ші тармақта көрсетілген объектілермен көршілес орналасқан объектілерде жануарлар инфекцияға күдікті болған жағдайда, осы объектілерге осы құжаттың V бөлімінде көзделген шаралар қолданылады.

50. 48-ші тармақта көрсетілген объектілерде жаңа партиядағы жануарларды сою, тексеру немесе тасымалдау карантин алынғаннан кейін, бірақ соңғы дезинфекция аяқталғаннан кейін кем дегенде 24 сағаттан соң жүзеге асырылады.

IX. Аусылдың ошақтарын оқшаулау және жою ерекшеліктері жануарлардан алынған шикізатты өндіру, өңдеу және (немесе) сақтау объектілерінде аурудың өршуі жағдайында.

51. Вируспен ластанған жануарлардан алынған шикізат сүт зауыттарына, былғары шикізаты мен жүн қоймаларына, сондай-ақ басқа да кәсіпорындарға түссе, аталған объектілерде карантин енгізіледі. Объектінің әкімшілігі мен ветеринарлық қызметі вирус таралуын болдырмау үшін шұғыл шаралар қабылдауға міндетті. Карантиннің енгізілу мерзімі жануарлардан алынған шикізатты толық дезинфекциялау, объектінің аумағын, ғимараттарын, жабдықтарын және басқа да заттарды дезинфекциялау үшін қажетті уақытты ескере отырып анықталады.

X. Нашар ахуалдағы пунктте жүргізілетін шаралар

52. Қауіпті аймақта карантин енгізу туралы шешім негізінде:

а) Уәкілетті орган ішкі істер органдарымен бірге қауіпті аймаққа (қауіпті аймақтан шығатын) барлық жолдарды (жолдар мен соқпақтарды) жабады, тәулік бойы кезекшілік ететін қажетті карантиндік күзет постарын орнатады, жолдарда тиісті белгілер ("Карантин", "Өту және өтуден тыйым салынады", "Айып төлеу") орнатылады, күзет постарында кезекшілікті атқару үшін қажетті адамдар бөлініп, олардың міндеттері анықталады. Посттар шлагбаумдармен және кезекшілерге арналған бөлмелермен жабдықталады, дезинфекциялық құралдар мен көлік құралдарын дезинфекциялау үшін қажетті жабдықтар қамтамасыз етіледі, байланыс орнатылады;

б) Барлық жануарлар қораға орналастырылады немесе арнайы бөлінген оқшауланған жайылымдық алаңға ауыстырылады, қауіпті аймақтағы барлық қырылуға бейім жануарлар тізімге алынып, жануарлар иелеріне карантин жағдайында оларды күту ережелері хабарланады. Аусылдың эпизоотикалық ошақтан тыс таралу қаупі туындаған жағдайда, қауіпті аймақтағы барлық қырылуға бейім жануарларды санитарлық жолмен өлтіру туралы шешім қабылдануы мүмкін;

в) Қырылуға бейім жануарлардың өлекселері мемлекеттік ветеринарлық қызмет маманының қатысуымен (қажет болған жағдайда сынамалар алумен) ашылып, жойылады;

г) Жануарларды, соның ішінде иттерді, мысықтарды және үй құстарын қараусыз қалдыруға жол берілмейді;

д) Нысан ғимараттарын және жеке киім мен арнайы аяқ киімді, күтім заттарын, көлік құралдарын және басқа да заттарды дезинфекциялау, ветеринарлық-санитарлық ережелерге сәйкес дезинфекциялау жүргізілуі қамтамасыз етіледі;

е) Адамдардың қауіпті аймақтан тыс жерлерге қозғалуына тиісті шаралар мен орын ауыстыру тәртібін сақтаумен жол беріледі, бұл ТЭК тарапынан белгіленген тәртіпке сай жүзеге асырылады;

ж) Жануарлар иелерінің ауласына, жануарлар мен өнімдер сақтайтын кәсіпорындарға немесе жануарлар мен мал өнімдерін өңдейтін кәсіпорындарға кіреберістерде көлік құралдарын дезинфекциялау үшін техникалық құралдар мен жабдықтар (оның ішінде дезбарьерлер, дезкилемдер және басқалары) болуы міндетті, бұл құралдардың қолданылуы аусыл жағдайында ұсынылады.

з) Тыйым салынады:

Барлық түрдегі жануарларды, соның ішінде құстарды, әкелу және шығару;

Сүт пен сүт өнімдерін шығару;

Сүт пен сүт өнімдерін өңдеусіз пайдалану;

Қырылуға бейім жануарларды өлтіру (мемлекеттік ветеринарлық қызметтің бақылауымен санитарлық жолмен өлтіру және міндетті түрде алдын ала немесе кейінгі зерттеу жүргізілуі шарт болған жағдайда);

Өлексені шығару;

Шөп дайындау және шығару, инвентарды, сондай-ақ материалдық-техникалық құралдарды (өңдеусіз) шығару;

Қауіпті аймаққа кіретін (шығатын) көлік құралдары, егер олар адамдардың өмір сүруіне немесе қауіпті аймақта уақытша тұратындарға қызмет көрсетуге пайдаланылмаса;

Дезинфекциясыз көлік құралдарын шығару;

Құймалардың және көң ағындарының шығару;

Қырылуға бейім жануарларды жайылымға шығару, қозғалысы және қайта топтастыру;

Сперма жинау, өңдеу, сақтау және пайдалану, генетикалық материалды (сперма, эмбриондар және жұмыртқалар) шығару;

Қырылуға бейім жануарлардың терісін және жүнін жинау және шығару;

Қырылуға бейім жануарларды аулау;

Ауысылмен ауырған жануарларды емдеу.

и) Жүзеге асырылады:

Ауысылдан вакцинация (құзыретті органның оны жүргізу туралы шешімі қабылданған жағдайда) барлық қырылуға бейім жануарларға сәйкес типтегі вакцинаны қолдану нұсқаулығына сәйкес жүргізіледі, алдыңғы вакцинация мерзіміне қарамастан;

Барлық шаруашылықтарда қырылуға бейім жануарларды күнделікті клиникалық тексеру;

Қырылуға бейім жануарлардың қан сарысуы мен (немесе) өңеш-құдық сұйықтығының сынамаларын мониторингтік зерттеу;

Үй құстары мен басқа да үй жануарларын жабық ғимараттарда ұстау. Иттерді торларда немесе байлауда, аттарды – қораларда және жайылымда ұстауға рұқсат етіледі;

Мал шаруашылығынан алынған барлық өнімдерді, оның ішінде азық-түлік, жем, техникалық, фармацевтикалық және басқа да мақсаттарда қолданылатын өнімдер мен генетикалық материалды, көң ағындарын, көнді, жемді және төсенішті дезинфекциялау, ДЖДҰ Кодексінде ұсынылған әдістермен және вирус жоюды қамтамасыз ететін басқа да әдістермен жүргізіледі.

XI. Қауіпті аймақ пен бақылау аймағын орнату

53. Аусыл диагнозы расталғаннан кейін, дереу қауіпті аймақ анықталады, оның минималды радиусы мемлекеттер арасындағы заңнамамен белгіленеді және қауіпті аймақтан кемінде 3 км қашықтықта болады, ал максималды радиус эпизоотикалық жағдайды, жергілікті ландшафттық-географиялық ерекшеліктерді, шаруашылықтар мен ауылдар арасындағы көлік және басқа да байланыстарды ескере отырып анықталады. Бақылау аймағының минималды радиусы қауіпті аймақтан 10 км радиуста болады.

54. ТЭК шешімі бойынша қауіпті аймақ пен бақылау аймағын белгілеп, бұл аймақтарға кіреберісте үлкен көлемдегі жол белгілерін орнату қамтамасыз етіледі.

55. ТЭК шешімі бойынша, қауіпті аймақ пен бақылау аймағынан басқа аймақтарға (аймақтарға) жіберілген жануарларды қадағалау, кемінде 28 күндік кезеңде жүргізіледі, бұл кезең аусылды анықтаудың ең ерте болжамды күніне дейінгі уақытты қамтиды.

56. Қауіпті аймақта:

а) Қырылуға бейім жануарлар ұсталатын барлық нысандарды тіркеу және осы нысандарда бар барлық жануарларды есепке алу (деректерді тұрақты жаңарту жүргізіледі);

б) Қауіпті аймақта орналасқан барлық нысандарға ветеринарлық мамандар бекітіледі, олар ветеринарлық-санитарлық шараларды жүргізу, нысанға ветеринарлық-санитарлық ережелердің сақталуын және жануарлардың денсаулық жағдайын бақылауды жүзеге асырады, сондай-ақ қауіпті аймақтағы жануарлар есебінің деректерін тексереді. Жануарларға күтім жасау үшін қажетті қызмет көрсету персоналы бөлінеді.

в) Қырылуға бейім жануарлар қораға орналастырылады. Шаруа қожалықтарында, қауіпті аймақпен шекаралас жерде, егер мүмкіндік болса, жануарлардан бос 10–15 км тереңдіктегі аймақ орнатылады;

г) Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру, өңдеу, сақтау және сату жүргізетін нысандарда биологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету шаралары күшейтіледі, оның ішінде жануарлардан алынған өнімдер, жұмысшылардың киімі мен аяқ киімі,

инвентарь мен басқа да материалдық-техникалық құралдар арқылы аусылдың таралуы мен жұғуын болдырмау шаралары жүзеге асырылады;

д) Аусыл мен ауыратын немесе күдікті жануарларды көшіру, уақытша ұстау және өлтіру ветеринарлық бақылау (қадағалау) астында жүргізіледі;

е) Барлық шаруашылықтарда қырылуға бейім жануарларға күнделікті клиникалық тексеру жүргізіледі;

ж) Құзыретті органның шешімі бойынша аусылдан вакцинациялау (құзыретті орган вакцинация жүргізу туралы шешім қабылдаған жағдайда) барлық қырылуға бейім жануарларға сәйкес типтегі вакцинаны қолдану нұсқаулығына сәйкес жүргізіледі, алдыңғы вакцинация мерзіміне қарамастан;

з) Қырылуға бейім жануарлардың қан сарысуы мен (немесе) өңеш-құдық сұйықтығының сынамаларын мониторингтік зерттеу жүргізіледі;

и) Клиникалық тұрғыда сау қырылуға бейім жануарлар мал сою кәсіпорындарында немесе арнайы жабдықталған мал сою орындарында, мемлекеттік ветеринарлық қызмет маманының бақылауымен өлтіріледі. Ірі қара мал етін жеткізу аусыл бойынша жұқпайтын аймақтардың аумағында вакцинация жүргізілген жерлерге ғана рұқсат етіледі, кейіннен өңдеуге жіберіледі (бос сату құқығынсыз), келесі шарттарды орындау кезінде:

Ет теріден алынуы тиіс (сүйексіз);

Лимфа түйіндері алынып тасталуы тиіс;

Теріден ет бөлінер алдында, союдан кейін кемінде 24 сағат бойы 2°C жоғары температурада жетілуі тиіс, ал еттің рН мәні өлшенген кезде оның арқа бұлшықетінің ең ұзын бөлігінде 6,0-ден төмен болуы тиіс.

Ірі қара мал, ұсақ мал, шошқа және ет өнімдерін сату тек келесі әдістердің бірімен өңделгеннен кейін шектеусіз рұқсат етіледі:

Ет және ет өнімдері герметикалық контейнерде ішкі температурасы кемінде 70°C болатын термиялық өңдеуден өтеді, 30 минуттан кем емес уақытқа, немесе вирус жоюды қамтамасыз ететін басқа эквивалентті өңдеуден өтеді (аппертизация);

Сүйексіз ет және ет өнімдері кемінде 70°C температурада 30 минуттан кем емес термиялық өңдеуден өтеді (қайнату);

Сүйексіз ет және ет өнімдері тұздалудан өтіп, содан соң толықтай кептіріледі. Толық кептіру үшін су мен протеиннің қатынасы 2,25:1-ден артық болмауы керек, ал су белсенділігі 0,85-тен аспауы керек.

Ет пен ет өнімдері өңделгеннен кейін, оларды вирус жұқтырудың ықтимал көздерінен аулақ ұстау шаралары қабылдануы тиіс.

Әлсіз жануарларды союға арналған кәсіпорындар немесе осы мақсаттарға жабдықталған сою пункттері, қауіпті аймақта болған әлсіз жануарлардың етін пайдаланған уақытта, ет экспорттауға рұқсат алмауы керек.

57. Әлсіз жануарлар үшін қауіпті аймақта тыйым салынады:

а) ветеринарлық бақылаумен әрбір ет комбинатына тасымалдаудан кейін тазаланатын және дезинфекцияланатын көлік құралдарымен ет комбинатына сою үшін жіберілетін жануарларды қоспағанда, әлсіз жануарларды тасымалдау;

б) көрмелер, жәрмеңкелер, базарларда сауда және жануарлардың жиналуына немесе қозғалуына байланысты басқа да іс-шараларды өткізу;

в) әлсіз жануарлардың жасанды немесе табиғи ұрықтандыру жұмыстарын жүргізу, сондай-ақ мұндай жануарлардан аналық жасушалар мен эмбриондарды алу.

58. Әлсіз жануарлар үшін қауіпті аймақта рұқсат етіледі:

а) бұл нысандағы қызметкерлермен жүзеге асырылатын жануарларды жасанды ұрықтандыру, мұндай жануарлардың ұрығымен, осы нысанда сақталатын немесе осы нысанның сыртқы шекарасына дейін жеткізілген мемлекеттік тұқымдық шаруашылықтар мен жасанды ұрықтандыру станцияларынан ұрықты пайдалана отырып жүзеге асыру;

б) карантин енгізілмеген жағдайда жылқыларды, құстарды, барлық цирк және хайуанаттар бағының тақтұяқтыларын және басқа да сезімтал емес жануарларды әкету;

в) құзыретті орган мен ветеринарлық карантиндік комиссия белгілеген шарттар мен тәртіпті сақтай отырып, қауіпті аймақта орналасқан нысандардан өнеркәсіптік тауарларды, құрылыс материалдарын және басқа да жүктерді шығару.

59. Қауіпті аймақтан алынған әлсіз жануарлардың жаңа еті, ет тартылған еті және ет аспаздық өнімдерін базарда сатуға тыйым салынады. Мұндай өнімдер мемлекеттік ветеринарлық қызметтің рұқсаты бар кәсіпорынға кейінгі өңдеу үшін герметикалық жабылған контейнерлерде таңбаланып және тасымалданады.

60. Осы құжаттың 59-тармағында көзделген тыйым салу, егер бұл өнім келесі шарттар орындалса, аусылдың ең ерте болжамды анықталған күніне дейінгі 28 күндік кезеңде өндірілген жаңа етке, тартылған етке және ет тағамдарына қолданылмайды:

а) өндірілген сәттен бастап ол осы кезең басталғаннан кейін өндірілген жаңа еттен, тартылған еттен және ет тағамдарынан бөлек сақталады және тасымалданады;

б) айқын таңбалаудың арқасында қауіпті аймақтан тыс жерлерге тасымалданбайтын жаңа еттен, тартылған еттен және ет тағамдарынан оңай ажыратылады.

61. Қауіпті аймақта орналасқан кәсіпорындарда өндірілген әлсіз жануарлардың жаңа еті, тартылған еті және ет аспаздық өнімдерін базарда сатуға тыйым салынады.

62. Осы құжаттың 61-тармағында көзделген тыйым салу қауіпті аймақта орналасқан кәсіпорындарда өндірілген жаңа етке, тартылған етке немесе ет тағамдарына келесі шарттар орындалса қолданылмайды:

а) кәсіпорын тұрақты және қатаң ветеринарлық бақылауда (қадағалау) жұмыс істейді;

б) жаңа ет, тартылған ет және ет тағамдары осы құжаттың 60-тармағының талаптарына сәйкес немесе қауіпті аймақтан тыс жерде өсірілген және өлтірілген жануарлардан алынған;

в) жаңа ет, тартылған ет және ет тағамдары мемлекеттердің заңнамасында белгіленген малды сою алдындағы ветеринарлық тексеру және етті және басқа да сою өнімдерін ветеринарлық-санитарлық сараптау ережелеріне сәйкес арнайы таңбалауды қамтуы керек;

г) өндіріс барысында жаңа ет, тартылған ет және ет тағамдары анық белгіленеді, тасымалданады және қауіпті аймақтан тыс жерлерге тасымалданбайтын жаңа еттен, тартылған еттен және ет тағамдарынан бөлек сақталады.

63. Осы құжаттың 62-тармағында анықталған шарттарға сәйкестік қауіпті аймақта орналасқан кәсіпорындарда жүргізілетін ветеринарлық бақылау (қадағалау) жаңа етке, тартылған етке немесе саудаға арналған ет аспаздық өнімдеріне берілген ветеринарлық ілеспе құжаттың болуы арқылы расталады.

64. Қауіпті аймақтан алынған әлсіз жануарлардың етінен өндірілген ет өнімдерін базарда сатуға тыйым салынады.

65. Осы құжаттың 64-тармағында көзделген тыйым салу, егер ет өнімдері осы құжаттың 56-тармағының "и" тармақшасының талаптарына сәйкес келсе немесе осы құжаттың 62-тармағында көрсетілген жаңа еттен, тартылған еттен және ет аспаздық өнімдерінен өндірілсе, қолданылмайды.

66. Қауіпті аймақта болған әлсіз жануарлардан алынған сүтті және осы сүттен өндірілген сүт өнімдерін базарда сатуға тыйым салынады.

67. Тыйым салу келесі жағдайларда сүт пен сүт өнімдеріне қолданылмайды:

а) олар аусылдың ең ерте болжамды анықталған күніне дейінгі 28 күндік кезең басталғанға дейін өндірілген және осы кезеңнен кейін өндірілген сүт пен сүт өнімдерінен бөлек сақталып, тасымалданған;

б) егер олар қауіпті аймақта болған әлсіз жануарлардан алынған және осы құжаттың 34-тармағының "г" тармақшасында қарастырылған дезинфекциялау мақсатында термиялық өңдеуден өткен сүттен өндірілген болса, онда келесі талаптарды орындаған жағдайда:

кәсіпорын тұрақты ветеринарлық бақылауда (қадағалау) жұмыс істейді;

кәсіпорында пайдаланылатын сүт осы тармақтың "а" тармақшасының талаптарына сәйкес келеді, дезинфекциялау мақсатында термиялық өңдеуден өтеді немесе қауіпті аймақтан тыс жерде өсірілген әлсіз жануарлардан алынған;

өндіріс барысында сүт анық белгіленіп, тасымалданып және қауіпті аймақтан тыс тасымалдауға арналмаған шикі сүт пен шикі сүт өнімдерінен бөлек сақталады;

қауіпті аймақтан тыс орналасқан кәсіпорындардан қауіпті аймақта орналасқан кәсіпорындарға шикі сүтті тасымалдау санитарлық өңдеуден өткен, дезинфекция сапасын бақылаудан өткен және содан кейін әлсіз жануарлар ұсталған қауіпті аймақ нысандарына контакті жасамаған көлік құралдарында жүзеге асырылады.

68. Кәсіпорынның осы құжаттың 67-тармағының "а" және "б" тармақтарының талаптарына сәйкестігі бойынша ветеринарлық бақылау (қадағалау) жүзеге асырылады.

69. Қауіпті аймақта орналасқан кәсіпорындардан қауіпті аймақтан тыс орналасқан кәсіпорындарға шикі сүтті тасымалдау және бұл сүтті өңдеу келесі шарттарға сәйкес болуы керек:

а) осы кәсіпорында қауіпті аймақтан әлсіз жануарлардың шикі сүтін өңдеуге рұқсат етіледі;

б) рұқсат беру тасымалдау талаптарын көрсететін, оның бағыты көрсетілген нұсқаулықты қамтиды;

в) шикі сүтті тасымалдау келесі көлік құралдарында жүзеге асырылады:

тасымалдау алдында санитарлық өңдеуден өтетін және дезинфекцияның сапасын бақылаудан өтетін;

тасымалдау кезінде сүттің ағып кету мүмкіндігін болдырмайтын тығыздағыштары бар;

сүтті тиеу және түсіру кезінде аэрозольдердің пайда болу мүмкіндігін болдырмайтын жабдықтармен жабдықталған;

г) қауіпті аймақта орналасқан кәсіпорыннан шықпас бұрын, сүт алынған орындардағы шлангтар, дөңгелектер, көлік құралының төменгі бөліктері және сүттің кез келген ағуы санитарлық өңдеуден өтіп, дезинфекцияның сапасын бақылаудан өтеді;

д) осы тармақтың "г" тармақшасының талаптарын орындағаннан кейін, көлік құралдары әлсіз жануарлар ұсталған қауіпті аймақ объектілерімен байланысын болдырмайды;

е) көлік құралдары белгілі бір географиялық немесе әкімшілік аумаққа бекітілген, тиісті таңбалауы бар және санитарлық өңдеуден өтіп, ветеринарлық бақылаудан (қадағалаудан) кейін ғана басқа аумаққа ауыса алады.

70. Қауіпті аймақта орналасқан нысандардан алынған әлсіз жануарлардан шикі сүт үлгілерін іріктеу және тасымалдау уәкілетті орган анықтаған зертханада (орталықта) аусылды диагностикалау мақсатында жүзеге асырылады.

71. Қауіпті аймақтағы әлсіз жануарлардан алынған сперма, аналық жасушалар мен эмбриондарды сатуға тыйым салынады.

72. Тыйым салу аусылдың ең ерте болжамды анықталған күніне дейінгі 28 күндік кезең басталғанға дейін жиналған және сақталған мұздатылған сперма, аналық жасушалар мен эмбриондарға қолданылмайды.

73. Осы құжаттың 72-тармағында көрсетілген кезең басталғаннан кейін жиналған мұздатылған сперма тек келесі шарттар орындалғаннан кейін ғана сақталады және беріледі:

а) аурудың барлық шаралары мен шектеулерінің алынуы;

б) асыл тұқымды шаруашылықтың немесе жасанды ұрықтандыру станциясының барлық жануарларының клиникалық тексеруден өтуі және инфекцияның жоқтығын растау үшін алынған үлгілер бойынша серологиялық тестілердің жүргізілуі;

в) серологиялық тестіден кейін (сперманы алғаннан кейін кемінде 28 күн өткенде алынған үлгіде) вирустың антиденелерінің жоқтығын растайтын теріс нәтижелердің болуы.

74. Қауіпті аймақта орналасқан және әлсіз жануарлар ұсталған нысандардан көң мен нәжісті тасымалдауға, сондай-ақ оларды топыраққа енгізуге тыйым салынады. Ерекше жағдайларда қауіпті аймақта орналасқан нысаннан белгілі бір нысанға дезинфекциялау немесе аралық сақтау үшін әлсіз жануарлардың көңін тасымалдауға рұқсат берілуі мүмкін.

75. Осы құжаттың 74-тармағының ережелері қауіпті аймақта орналасқан нысандардан әлсіз жануарлардың көңін тасымалдауға қолданылмайды, егер осы нысандарға осы құжаттың 25-тармағының "б" тармақшасында, 26-тармағының "а"- "ж" тармақшаларында және 33-тармағының "к" тармақшасында көзделген шаралар қолданылмаса және келесі шарттардың біреуі орындалса:

а) барлық көңдің көлемі аусылдың ең ерте болжамды анықталған күніне дейінгі 28 күндік кезең басталғанға дейін алынған (көң немесе нәжістер аэрозольдердің пайда болуын болдырмау мақсатында топыраққа төменірек таратылып, әлсіз жануарлар ұсталған нысандардан жеткілікті қашықтықта дереу жыртылуы керек);

б) егер көң ірі қара малдан немесе шошқадан алынған болса:

нысандағы барлық жануарлардың тексерілуі вирус жұқтыру күдігі бар жануарлардың болуын жоққа шығарды;

көңнің барлық көлемі осындай тексеру алдындағы 4 күндік кезең басталғанға дейін өндірілген;

көң шығу орнына жақын бағытталған алқаптарда және әлсіз жануарлар ұсталған қауіпті аймақтағы басқа нысандардан жеткілікті қашықтықта топыраққа енгізіледі.

76. Әлсіз жануарлар ұсталған нысаннан нәжістерді немесе көңді шығаруға рұқсат берген кезде вирус таралуын болдырмау шаралары, атап айтқанда, жүктеу аяқталғаннан кейін және нысаннан кетер алдында көлік құралдарын санитарлық өңдеуден өткізу және дезинфекция сапасын бақылау шаралары қолданылуы керек.

77. Қауіпті аймақтан алынған әлсіз жануарлардың тері шикізаты мен терілерін, қой жүнін, күйіс қайыратын жануарлардың жүнін және шошқа қылың сатуға тыйым салынады, егер көрсетілген өнімдер келесі шарттардың біреуіне сәйкес келсе:

а) өнім аусылдың ең ерте болжамды анықталған күніне дейінгі 28 күндік кезең басталғанға дейін өндірілген және осы кезеңнен кейін өндірілген өнімдерден бөлек сақталған;

б) өнім ветеринарлық бақылауда (қадағалауда) вирусты жоюды қамтамасыз ететін термиялық өңдеуден өткен.

78. Осы құжаттың 59 және 77-тармақтарында көрсетілмеген, қауіпті аймақта алынған әлсіз жануарлардан алынған жануарлардан алынған өнімдерді сатуға тыйым салынады, келесі жағдайларды қоспағанда:

а) өнім аусылдың ең ерте болжамды анықталған күніне дейінгі 28 күндік кезең басталғанға дейін өндірілген және осы кезеңнен кейін өндірілген өнімдерден бөлек сақталған және тасымалданған;

б) өнім ветеринарлық бақылауда (қадағалауда) вирусты жоюды қамтамасыз ететін термиялық өңдеуден өткен болса;

в) өнімдер әрі қарай термиялық өңдеуден өтпеген күрделі өнімдер болып табылады және олар вирусты жоюды қамтамасыз ететін термиялық өңдеуден өткен жануарлардан алынған өнімдерден немесе осы құжатта көзделген шектеулер қолданылмайтын жануарлардан алынған өнімдерді қамтиды;

г) өнімдер тірі ағзалардан тыс диагностикалық немесе зертханалық реагенттер ретінде пайдалануға арналған қапталған өнімдер болып табылады.

ХІІ. Қауіпті аймақта өндірілген жемдер мен төсенішке арналған материалдарға қолданылатын шаралар.

79. Қауіпті аймақта өндірілген жемдер мен төсенішке арналған материалдарды сатуға тыйым салынады, келесі жағдайларды қоспағанда:

а) егер олар аусылдың ең ерте болжамды анықталған күніне дейінгі 28 күндік кезең басталғанға дейін өндіріліп, сақталып және кейін өндірілген жемдер мен материалдардан бөлек тасымалданған болса;

б) егер нысандарда көрсетілген пунктте көрсетілген жемдер мен материалдарды қауіпті аймақ ішінде пайдалануға рұқсат болса;

в) егер әлсіз жануарлар ұстамаған нысандарда өндірілген болса;

г) егер әлсіз жануарлар ұстамаған нысандарда өндірілген болса және шикізатты осы пункттің "б" тармақшасында көрсетілген нысандардан немесе қауіпті аймақтан тыс орналасқан нысандардан алатын болса.

80. Осы құжаттың 79-тармағының ережелері әлсіз жануарлар ұсталған нысандарда өндірілген жемдер мен төсеніш материалдарына келесі жағдайлардың біреуін орындаған кезде қолданылмайды:

а) жабық камерада кемінде 10 минут ішінде ең аз дегенде 80 °С температурада бу өңдеуден өтуі;

б) аусылдың эпизоотикалық ошағын анықтаудың ең жақын жерінен кемінде 2 км қашықтықта орналасқан қоймаларда немесе рулондарда сақталуы және қауіпті аймақта шектеулерді алып тастау және осы құжаттың 33-тармағының "л" тармақшасында қарастырылған тазалау, санитарлық өңдеу және дезинфекция сапасын бақылау рәсімдерін аяқтаудан кейін кемінде 3 ай ішінде қоймаларда болуы.

ХІІІ. Бақылау аймағындағы объектілерге және жануарлардың иелеріне қолданылатын шаралар.

81. Бақылау аймағында келесі шараларды орындау қамтамасыз етіледі:

- а) әлсіз жануарлар ұсталған барлық нысандарды тіркеу, сондай-ақ аталған жануарларды есепке алу және мәліметтерді үнемі жаңарту;
- б) әлсіз жануарлар ұсталған нысандарды тексеру және бар жануарлардың есебін тексеру мақсатында болуы мүмкін ауру жануарларды анықтау;
- в) әлсіз жануарларды күнделікті клиникалық тексеру.

XIV. Қолайсыз аймақтағы карантинді алып тастау.

82. Қолайсыз аймақтағы карантин соңғы тәркіленген әлсіз жануарды жойғаннан кейін және осы құжатта қарастырылған іс-шараларды өткізгеннен кейін 28 күнтізбелік күн өткен соң алынады.

83. Қолайсыз аймақтағы карантинді алып тастамас бұрын, әлсіз жануарлар ұсталған нысандардың жануарлар иелері мен басшылары барлық үй-жайларды, жануарлар ұсталған аула аумақтарын, сондай-ақ жабдықтарды, көлік құралдарын тазалау және түпкілікті дезинфекциялау жұмыстарын ветеринарлық-санитарлық ережелерге сәйкес қамтамасыз етуге міндетті. Нысандар ішінде қабырғаларды, аралықтарды жаңа өшірілген әк ерітіндісімен әктеу керек.

84. Қолайсыз аймақта карантинді алып тастау үшін соңғы іс-шараларды жаңбыр, қар жауу және аяз кезінде жүргізген жағдайда, қолайлы ауа райы орнаған кезде осы аймақта қоршаған ортада вирусты толық жоюды қамтамасыз ететін шаралар кешенін қайта өткізу қажет.

85. Аусылмен ауырған немесе ауруға күдікті жануарларды сою, сондай-ақ вируспен ластанған және аусылдың ең ерте болжамды анықталған күніне дейінгі 28 күндік кезең басталғаннан кейін алынған жануарлардан алынған өнімдер мен шикізаттарды қайта өңдеу және сақтау жүргізілген нысанда карантин әлсіз жануарлардың етін және басқа өнімдерін қайта өңдеу аяқталғаннан кейін, жануарлардан алынған өнімдерді зарарсыздандыру, нысанның үй-жайларын, аумақтарын, жабдықтары мен өндірістік құрал-жабдықтарын дезинфекциялау арқылы вирусты жоюдан кейін алынады.

86. Қолайсыз аймақтағы және қауіпті аймақтағы карантинді алып тастағаннан кейін елдің, аймақтың және компарменттің аусылдан қолайлы мәртебесін қалпына келтіру ЖҮЖД кодексінде ұсынылған іс-шаралар мен мерзімдерді ескере отырып жүзеге асырылады.

87. Келесі шектеу шаралары сақталады:

- а) карантинді алып тастағаннан кейін 12 ай ішінде әлсіз жануарларды аусылдан қолайлы нысандарға сатуға шығару тыйым салынады;
- б) карантинді алып тастағаннан кейін 3 ай ішінде аусылға қарсы вакцинацияланбаған жануарларды нысандарға әкелуге тыйым салынады;

в) жазғы кезеңде 3 ай және күзгі және қысқы уақытта 6 ай ішінде ауру және ауруға күдікті әлсіз жануарлар жайылған немесе айдалған жайылымдық жерлер мен мал айдау трассаларын пайдалануға тыйым салынады.

88. Қолайсыз аймақтағы карантин кезінде әлсіз жануарлармен байланыс болмаған жануарлардан алынған өнімдер, жемшөп және басқа да жемдер мүше мемлекет заңнамасына сәйкес пайдаланылады.

XV. Қауіпті аймақтағы шектеу шараларын алып тастау.

89. Қауіпті аймақтағы шектеу шаралары келесі талаптар орындалғаннан кейін қолданылмайды:

а) эпизоотикалық аусыл ошағындағы барлық әлсіз жануарларды сойып, қауіпсіз түрде жойған күннен бастап 28 күнтізбелік күн өткен және осы құжаттың 33-тармағының "л" тармақшасына сәйкес тазалау, санитарлық өңдеу және дезинфекцияның сапасын бақылау процедураларын аяқтағаннан кейін;

б) қауіпті аймақтағы барлық әлсіз жануарлар ұсталған нысандарда клиникалық тексеруден өткізіліп, теріс нәтижелер алғаннан кейін.

90. Осы құжаттың 81-тармағының "б" тармақшасында көрсетілген инспекция вирустың жоқтығын растау үшін орындалады және келесі шараларды қамтиды:

а) барлық әлсіз жануарларды аусыл белгілерінің бар-жоғын анықтау үшін клиникалық тексеруден өткізу. Ерекше назар жануарлармен, жабдықтармен және жоғары қауіп нысандарынан көлік құралдарымен тығыз байланыста болған жануарларға аударылады;

б) жануарлардың ауруы мен өлім-жітімін, клиникалық бақылау деректерін, азық-түлік тұтынуындағы, өнімділіктегі және репродуктивті функциядағы өзгерістерді зерттеу;

в) қауіпті аймақтағы жануарлардан алынған биологиялық материал үлгілеріне статистикалық параметрлер негізінде серологиялық зерттеулер жүргізу 5 пайыздық таралу деңгейін 95 пайыздық сенімділікпен анықтау үшін.

91. Осы құжаттың 89-тармағында көрсетілген қауіпті аймаққа қатысты шектеу шараларын алып тастағаннан кейін бақылау аймағында белгіленген шаралар кемінде 15 күнтізбелік күн бойы XIII бөлімнің ережелеріне сәйкес қолданылады.

XVI. Сырттан Одақтың кеден аумағына вирус енгізудің алдын алу шаралары.

92. Одақтың кеден аумағына әлсіз жануарларды әкелу және көлік құралдарын өңдеу Бірыңғай ветеринарлық талаптарға сәйкес жүзеге асырылады.

93. Одақтың кеден аумағына әкелінген әлсіз жануарлар Бірыңғай ветеринарлық талаптармен және Бірыңғай ветеринарлық талаптармен белгіленбеген бөлігінде мүше мемлекеттердің заңнамасымен белгіленген тәртіппен карантинге жіберіледі. Ауру

анықталған немесе аусылмен ауырған жануарлар анықталған жағдайда әкелінген барлық жануарларды сою және вирустың таралуын болдырмайтын әдістермен жою жүзеге асырылады.

94. Көршілес мемлекеттерге вирус әкелу жағдайлары туындаған кезде және мүше мемлекеттің аумағына вирус әкелу тікелей қауіпі болған кезде жергілікті ТЖ комиссиялары жиналып, уәкілетті органмен бекітілген төтенше жағдайлар жоспарына сәйкес және аусыл бойынша қалыптасқан эпизоотикалық жағдайды ескере отырып, мүше мемлекеттің аумағына вирус әкелуді болдырмау шараларын ұйымдастырады.

95. Мүше мемлекеттің аумағында аусылдың эпизоотикалық ошағы болған жағдайда жануарларды, жануарлардан алынған өнімдерді бір облыстың аудандарынан екінші ауданға және облысаралық тасымалдау (айдау) тек тиісті рұқсат болған жағдайда ғана рұқсат етіледі.

96. Мүше мемлекеттердің немесе олардың жекелеген аймақтарының аусыл бойынша қолайлы мәртебесі ("вакцинациясыз аусылдан қолайлы ел немесе аймақ", "вакцинациямен аусылдан қолайлы ел немесе аймақ") ЖҮЖД кодексінде белгіленген рәсімге сәйкес ЖҮЖД арқылы танылады.

97. Мүше мемлекеттердің немесе олардың жекелеген аймақтарының аусыл бойынша қолайлы мәртебесін қалпына келтіру ("вакцинациясыз аусылдан қолайлы ел немесе аймақ", "вакцинациямен аусылдан қолайлы ел немесе аймақ") ДЖДҰ кодексінде белгіленген мерзімдер мен шарттарға сәйкес, сондай-ақ БҰҰ Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымы (ААҰ) мен ЖҮЖД кезең-кезеңмен аусылға қарсы күрес жоспарының кезеңдеріне сәйкес осы құжаттың XIV – XV бөлімдерінде көрсетілген іс-шараларды орындағаннан кейін жүзеге асырылады.

98. Аусыл кезінде аймақтандыру мүше мемлекеттердің өзара әрекеттестігі тәртібінің VI бөліміне сәйкес жүзеге асырылады.

99. Аусылдан қолайлы компартаменттер мүше мемлекеттердің өзара әрекеттестігі тәртібінің VII бөліміне сәйкес құрылады.

XVII. Төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл жоспары және нақты уақытта дабыл бойынша іс-қимылдарды пысықтау.

100. Аусылға қарсы күреске дайындық іс-шараларын жүргізуді, сондай-ақ мүше мемлекеттің аумағын вирус әкелуден қорғау іс-шараларын көздейтін төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл жоспары аусыл бойынша төтенше жағдайлар жөніндегі іс-қимыл жоспарын әзірлеу жөніндегі ААҰ нұсқаулығының ережелерін ескере отырып жасалады.

101. Төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл жоспары қоршаған ортаға залал келтіруді болдырмау бойынша қажетті іс-шараларды өткізуді қамтамасыз етуі және келесі ақпаратты қамтуы тиіс:

- а) вирус жойылуын тез жою үшін қажетті барлық нысандарға, жабдықтарға, персоналға және материалдарға қолжетімділіктің тәртібін сипаттау;
- б) көршілес мемлекеттермен іс-шараларды үйлестіру шарттары;
- в) қолайсыз жағдайлар кезінде қолданылатын іс-шараларды сипаттау.

102. Төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл жоспары келесі іс-шараларды орындауды көздеуі тиіс:

а) төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл жоспарын қолдану және аусыл эпизоотикалық ошақтарын оқшаулау және жою бойынша жедел іс-шараларды жүргізу үшін қажетті шараларды қабылдау;

б) төтенше жағдайлар туындаған жағдайда көмек көрсету, бюджет қаражаты мен эпизоотикалық аусыл ошағын оқшаулау және жоюға байланысты шығындарды жабу үшін қаржыландыру көздеріне қол жеткізу бойынша шаралар қабылдау;

в) аусыл эпизоотикалық ошағын оқшаулау және жою үшін шешім қабылдаудың жылдам және тиімді процесін қамтамасыз ететін әрекеттердің реттілігін анықтау;

г) мүше мемлекеттің орталық төтенше жағдайлар комиссиясын құру;

д) (аусыл эпизоотикалық ошағы анықталған жағдайда) аурудың барысын бақылайтын және төтенше жағдайлар комиссиясында қабылданған шешімдердің орындалуын үйлестіретін мемлекеттік орталық құру, сондай-ақ орталықтың қызметін ұйымдастыруға жауапты үйлестірушіні тағайындау;

е) аусыл эпизоотикалық ошағы анықталған жағдайда аурудың барысын бақылайтын жергілікті бақылау орталықтары мен төтенше жағдайлар комиссияларын шұғыл ұйымдастырудың егжей-тегжейлі жоспарларын әзірлеу, сондай-ақ (жергілікті деңгейде) шаралар қабылдау;

ж) ветеринарлық және экологиялық қауіпсіздік мәселелері бойынша іс-қимылдарды үйлестіру мақсатында мемлекеттік және жергілікті бақылау орталықтарының қоршаған ортаны қорғау органдарымен ынтымақтастығы;

з) қажетті құжаттаманы жүргізу және аусылға қарсы күреске дайындық мәселелері бойынша көмек көрсету мақсатында басқа елдермен (қажет болған жағдайда) өзара әрекеттесетін тұрақты жұмыс істейтін сараптамалық топты құру;

и) аусыл эпизоотикалық ошақтарын оқшаулау және жою бойынша жедел іс-шараларды жүргізу үшін қажетті ресурстарды, соның ішінде персоналды, жабдықтарды және зертханалық үй-жайларды құру бойынша шаралар қабылдау;

к) аусыл эпизоотикалық ошақтарын оқшаулау және жою кезінде қажет болатын әрекеттерді, рәсімдерді, нұсқаулар мен бақылау шараларын сипаттайтын нұсқаулықтың жаңартылған нұсқасын дайындау;

л) төтенше жағдайларда шұғыл вакцинациялауды жүргізу жоспарларын әзірлеу;

м) клиникалық белгілерді анықтау, эпизоотологиялық тергеу жүргізу және аусылдың алдын алу шараларын қолдану мәселелері бойынша ветеринария саласындағы мамандарды оқыту тәртібін әзірлеу, атқарушы билік органдарына,

нысандар басшыларына және нысандар мен елді мекендерді қадағалайтын ветеринарлық мамандарға білім беру, нақты уақытта дабыл бойынша іс-қимылдарды пысықтау. Оқыту әр 5 жыл сайын 2 рет жүргізілуі тиіс (жоспар бекітілген күннен бастап 3 жыл кешіктірілмей алғашқы оқыту);

н) аусылға күдікті жағдайлар туралы ақпаратты жинау тәртібін әзірлеу, қабылданған шараларды, оның ішінде жүргізілген зертханалық зерттеулерді (сынақтарды) және жануарлар мен жануарлардан алынған өнімдерді тасымалдауға енгізілген шектеулерді көрсету.

103. Төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл жоспары вирустың әдейі таралуы жағдайында қысқа мерзім ішінде болатын аусыл эпизоотикалық ошақтарының көп санын оқшаулау және жою үшін қажетті ресурстарды ескере отырып дайындалуы тиіс.

104. Төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл жоспары аусыл эпизоотикалық ошағы пайда болған жағдайда әлсіз жануарлардың өлекселері мен нәжістерін өңдеу немесе жоюға арналған тиісті орындар мен нысандарды көрсетуі тиіс.

105. Нақты уақытта дабыл бойынша іс-қимылдарды пысықтау нәтижелерін ескере отырып, әр 5 жылда кемінде 1 рет төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл жоспарына өзгерістер енгізу қажет. Өзгерістер аусыл инфекциясының ерекше сипатын, аурумен күресу кезіндегі эпизоотикалық жағдайдың дамуын ескере отырып, төтенше жағдайлар туындаған кезде енгізілуі мүмкін.

106. Нақты уақытта дабыл бойынша іс-қимылдарды пысықтау уәкілетті органмен бекітілген төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл жоспарына сәйкес және (мүмкіндік болған жағдайда) көршілес мемлекеттердің құзыретті органдарымен өзара әрекеттестікте жүргізіледі.

107. Мүше мемлекеттердің аусыл бойынша қолайлы мәртебесін бақылау және растау мақсатында әлсіз жануарлардан алынған қан сарысуының үлгілеріне серологиялық зерттеулер жүргізу арқылы мониторинг жүргізілуі тиіс.

XVIII. Биологиялық және (немесе) патологиялық материалдың үлгілерін аусылға зертханалық диагностика жасау үшін іріктеу, консервілеу және тасымалдау.

108. Аусылға зертханалық диагностика жүргізу үшін ірі қара малдың тілі шырышты қабығындағы (афты), шошқалардың тұмсығындағы, ірі және ұсақ қара мал, шошқа, түйелер және аусылға сезімтал басқа да жануарлардың тәжісіндегі және тұяқ арасындағы ойықтағы афты қабырғалары мен ішіндегілерін (лимфа) алу. Егер афты болмаса, вирусты бөліп алу үшін жануарларда температуралық реакция кезінде қан сынамалары, сондай-ақ бас пен жұтқыншақ сақинасының лимфа түйіндері, ұйқы безі және жүрек бұлшықеті сынамалары (аусылға сезімтал барлық түрлердің төлдерінің өлекселерінен) алынады.

Аусылға күдікті жағдайларды анықтағанда, сонымен қатар ретроспективті диагностикалық зерттеулер үшін жануарларды жұқтырғаннан кейін кез келген уақытта

өңеш-жұтқыншақ шырышының сынамаларын және ауырып жазылған жануарлардың кем дегенде 10 қан сарысу сынамасын (консервіленбеген) алу.

109. Афты мен лимфа кемінде 5 грамм мөлшерінде алынады. Вирусты бөлу және оны одан әрі сәйкестендіруге арналған басқа материалдардың мөлшері кемінде 10 грамм болуы керек. Көрсетілген мөлшерді алу мүмкін болмаған жағдайда, материалдар жасуша дақылдары мен басқа зертханалық жүйелерде кейінгі өсіру үшін мүмкіндігінше көп мөлшерде жіберіледі.

Афт қабырғалары үшін консервілеу сұйықтығының рН 7,2-7,8 болуы және бейтарап глицерин мен 0,85 пайыз натрий хлоридінің тең көлемдерінен немесе жасушаларды өсіруге арналған ортадан (сарысусыз) тұруы керек. Қалған материалдар антибиотиктердің 1 миллилитрге немесе 1 грамм материалға 500 – 1000 бірлік есеппен ерітінділерімен консервіленуі керек. Сонымен қатар, ХЭБ нұсқаулығында ұсынылған аусылға зертханалық диагностика жүргізу үшін биологиялық және (немесе) патологиялық материал сынамаларын консервілеудің басқа әдістерін қолдануға рұқсат етіледі.

110. Шіріу белгілері жоқ патологиялық материалдың үлгілері бұрандалы немесе жабық тығындары бар құтыларға салынып, мұздатылады, ал мұздату жағдайлары болмаған жағдайда консервілеу сұйықтығына салынады. Афты қабырғалары үшін консервілеу сұйықтығының рН 7,2-7,8 болуы және бейтарап глицерин мен 0,85 пайыз натрий хлоридінің тең көлемдерінен немесе жасушаларды өсіруге арналған ортадан (сарысусыз) тұруы керек.

111. Осы құжаттың 110-тармағында көрсетілген материалдың үлгілері бар құтылар тығыздалады, олардың жапсырмаларында жануарлардың түрі, материалдың атауы мен мөлшері, консервант, сынама алу күні көрсетіледі. Құтылар мұз немесе салқындатқыш агенті бар тығыз контейнерлерге салынып, зертханалық диагностика жүргізу орнына мөрленген түрде мүмкіндігінше қысқа мерзімде, бірақ сынамалар алынған сәттен бастап 48 сағаттан кешіктірілмей тасымалданады. Егер материалдарды сынама алынған сәттен бастап 12 сағат ішінде жеткізу мүмкін болса, оларды мұздату және консервілеу міндетті емес.

112. Аусылға зертханалық диагностика жүргізу үшін жіберілетін материалдарға ілеспе құжаттамада эпизоотикалық аусыл ошағында жүргізілген эпизоотологиялық тергеу нәтижесінде алынған мәліметтер, аусылға сезімтал жануарлардың жалпы саны, аурудың алғашқы белгілерінің күні, соңғы вакцинацияның күні (егер жүргізілсе), қолданылған вакцинаның сериясы, ауырған және өлген жануарлардың саны, сынамалар алу күні, аурудың клиникалық белгілері, жіберушінің пошталық мекенжайы және телефоны көрсетіледі.

113. Аусылдың бастапқы ошақтары анықталған жағдайда, сондай-ақ вакцинацияланған жануарларда аусыл анықталғанда, атиптік формалары болғанда, шекара маңындағы аймақтарда және халықаралық көлік тораптарының (теміржол және

автобус вокзалдары, әуежайлар), вируспен жұмыс істейтін биологиялық кәсіпорындар мен мекемелердің тікелей жақын жерінде аусылдың эпизоотикалық ошақтары пайда болған кезде жиналған биологиялық және (немесе) патологиялық материалдар зертханалық зерттеулер (сынақтар) нәтижелерін растау үшін мүше мемлекеттің референттік зертханасына (орталығына) герметикалық және мөрленген контейнерлерде (термостарда) дереу жіберіледі (сондай-ақ міндетті түрде биологиялық және (немесе) патологиялық материалдар ДЖДҰ аймақтық референттік зертханасына аусыл бойынша жіберіледі). Мүше мемлекеттің референттік зертханасында (орталығында) вирус изоляттарының жаңа эпизоотикалық штамдары анықталған кезде биологиялық және (немесе) патологиялық материалдар зерттеу және антигендік туыстықты анықтау үшін, оның ішінде жаңа эпизоотикалық изолят анықталған мүше мемлекет үшін өзекті вакцина штамдарын таңдау мақсатында ДЖДҰ аймақтық референттік зертханасына жіберіледі.

Қайталанған аусыл ошақтарынан биологиялық және (немесе) патологиялық материалдың үлгілері мүше мемлекеттің референттік зертханасына (орталығына) зерттеуге жіберіледі.

Биологиялық және (немесе) патологиялық материалдың үлгілерін іріктеу, консервілеу және аусылға зертханалық диагностика жүргізу үшін тасымалдауды уәкілетті ветеринарлық мамандар жүзеге асырады.